

หนอนหัวดำมะพร้าว

จดหมายข่าว

พลังใบ

ก้าวใหม่การวิจัยและพัฒนากการเกษตร

2

ขอคุยด้วยคน

- IGNITE THAILAND;
IGNITE Agriculture

4

รายงาน

- กรมวิชาการเกษตรศึกษา
การฉีดสารเข้าต้นมะพร้าว
กำจัดหนอนหัวดำมะพร้าว
ไม่มีสารตกค้าง

8

ฉีกซอง

- ยลช่องอานม้า
การค้าประเพณี?

16

จากโต๊ะบอกร

- หนอนกระทู้หอม
ระบาดหนักในมันสำปะหลัง

ขอคุยด้วยคน

จินตน์กานต์ งามสุกรา

<https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/83750>

IGNITE THAILAND; IGNITE Agriculture

เมื่อช่วงต้นปีที่ผ่านมา นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศ Thailand vision **IGNITE THAILAND : จุดพลัง รวมใจ ไทยต้องเป็นหนึ่ง** มุ่งเป้าพัฒนาประเทศไทยให้กลายเป็นศูนย์กลางเมืองแห่งอุตสาหกรรมระดับโลก ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยสู่อนาคตที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 8 วิสัยทัศน์ ได้แก่ 1) ศูนย์กลางเมืองท่องเที่ยว 2) ศูนย์กลางด้านการแพทย์และสุขภาพ 3) ศูนย์กลางอาหาร 4) ศูนย์กลางการบิน 5) ศูนย์กลางขนส่งของภูมิภาค 6) ศูนย์กลางผลิตยานยนต์แห่งอนาคต 7) ศูนย์กลางเศรษฐกิจดิจิทัล และ 8) ศูนย์กลางทางการเงิน โดยตั้งเป้าให้ประเทศไทยก้าวเป็นที่ 1 ของภูมิภาคด้วยข้อได้เปรียบด้านทรัพยากรธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยว ภูมิอากาศ และศักยภาพของคนไทย

จากวิสัยทัศน์ 8 ด้านที่กล่าวมา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) มีความเกี่ยวข้องกับการผลักดันให้ประเทศไทยเป็น**ศูนย์กลางอาหาร (Agriculture & Food Hub)** ของโลก นายกรัฐมนตรี พร้อมด้วยร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้แถลงวิสัยทัศน์ **IGNITE Agriculture 2025 ปลูกพลังเกษตรกรไทย ปลูกความยิ่งใหญ่ระดับโลก** เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2567 ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวโดยสรุปว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่ผลิตผลิตผลทางการเกษตรเป็นแหล่งผลิตอาหารสำคัญของโลก มีคนไทยไม่ต่ำกว่า 8 ล้านครอบครัว หรือ 30 ล้านคนยึดอาชีพเกษตรกรรม นอกจากนี้ภาคเกษตรยังเชื่อมโยงไปยังภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรมเกษตร ท่องเที่ยว สุขภาพ วัฒนธรรม แต่ภาคเกษตรยังมีปัญหานานัปการที่รอการแก้ไข โดยเฉพาะเรื่องรายได้ตกต่ำเมื่อเทียบกับภาคการผลิตอื่น ๆ รัฐบาลจึงนำหลักการ **ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้** มาใช้ โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มรายได้เกษตรกรขึ้นเป็น 3 เท่า ภายใน 4 ปี ดำเนินการขับเคลื่อนผ่าน 2 มาตรการ ได้แก่ มาตรการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและความยั่งยืน และมาตรการยกระดับสินค้าเกษตรสู่การเพิ่มรายได้

ผลิใบ 2

ฉบับที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2567

มาตรการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและความยั่งยืน

ดำเนินการในเรื่องปัจจัยการผลิต ไม่ว่าจะเป็นพันธุ์ ดิน ปุ๋ย น้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และต้นทุนการปลูกพืช กล่าวคือ ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืช ใช้พันธุ์ดีและตรงตามความต้องการของตลาด สร้าง ecosystem และความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์ที่เป็นระบบ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขยายพันธุ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน สนับสนุน Gene editing ส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ ใช้มาตรการปุ๋ยแม่นยำ ฎกสูตร ฎกอัตรา ฎกเวลา ฎกวิธี นอกจากนี้ยังมีนโยบายที่จะขยายพื้นที่ชลประทานให้ได้มากกว่า 40 ล้านไร่ และชุดบ่อขนาดจิ๋วในพื้นที่เกษตรที่อยู่นอกเขตชลประทานด้วย

ในด้านเทคโนโลยี กษ. ส่งเสริมการนำเครื่องจักรกลการเกษตรมาใช้เพื่อทดแทนแรงงานคน ประหยัดเวลาและต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ และคุณภาพผลผลิต โดยแบ่งเกษตรกรเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) เกษตรกรที่ไม่มีเครื่องจักรกลการเกษตร กษ. จะนำเครื่องจักรกลการเกษตร ของภาครัฐหรือเอกชนมาให้บริการสนับสนุน 2) เกษตรกรที่มีเครื่องจักรกลการเกษตร จะดำเนินการขึ้นทะเบียนและนำไปบริการเกษตรกรกลุ่มที่ 1

ทั้งนี้ ยังส่งเสริมนโยบายแม่นยำทุกหอย่อมหญ้า หรือเกษตรแม่นยำ (Precision Farming) ตลอดกระบวนการ ตั้งแต่การเตรียมการก่อนปลูก การดูแลรักษา การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว จนกระทั่งการจำหน่าย รวมไปถึงการสร้างอาชีพที่มั่นคงและยั่งยืน การลดการเผาในพื้นที่เกษตร การพักพื้นที่เกษตรกร และมาตรการประกันภัยการเกษตร

มาตรการยกระดับสินค้าเกษตรสู่การเพิ่มรายได้

ดำเนินการใน 3 กลุ่ม คือ 1) สินค้าที่มีการผลิตมากกว่าความต้องการของตลาดภายในประเทศ ได้แก่ ข้าว ยางพารา ปาล์ม-น้ำมัน ถั่วลิสง ทุเรียน มุ่งเน้นนโยบายสร้างสมดุลระหว่างปริมาณการผลิตกับความต้องการ ใช้ การควบคุมปริมาณการผลิตพร้อมสินค้าทาง-เลือก การสร้างมูลค่าเพิ่ม การสร้างตลาดใหม่ และการส่งเสริมการตลาด 2) สินค้าที่ตลาดมีความต้องการ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ทุเรียน มุ่งเน้นนโยบายการเพิ่มผลผลิตในประเทศ การเพิ่มช่องทาง และการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ 3) สินค้าศักยภาพ ได้แก่ ถั่วเหลือง กาแฟ ชา โคนีโอ โคนิม มุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิต ทดแทนการนำเข้า สนับสนุนพันธุ์ดี เทคโนโลยีนวัตกรรมที่เหมาะสม และการเข้าถึงตลาด

หากเราทุกภาคส่วนร่วมมือร่วมใจกันขับเคลื่อนภาคเกษตรไทยไปสู่ “ศูนย์กลางอาหารของโลก” คุณภาพชีวิตของเกษตรกรย่อมดีขึ้นตามที่รัฐบาล และ กษ. คาดหวังไว้ภายในระยะเวลาอันใกล้อย่างแน่นอน

รายงาน

นวลศรี โชตินันท์

กรมวิชาการเกษตรเตือนเกษตรกร ฉีดสารเข้าต้นมะพร้าว

กำจัดหนอนแฉ่วดำมะพร้าว

ไม่มีสารตกค้าง

หนอนหัวดำมะพร้าวเป็นแมลงศัตรูมะพร้าวที่สำคัญ จนทำให้ปัจจุบันพื้นที่เพาะปลูกมะพร้าวมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผลผลิตมะพร้าวและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากมะพร้าว เช่น กะทิมีราคาสูงขึ้น รวมทั้งสาเหตุหลักมาจากการที่เกษตรกรหันมาปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นทดแทนมะพร้าว เช่น ยางพารา และปาล์มน้ำมัน

พื้นที่ปลูกมะพร้าวส่วนใหญ่ประสบปัญหาแมลงศัตรูมะพร้าว ประกอบกับประเทศไทยประสบกับภัยแล้งติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้พื้นที่การระบาดของยวงกว้างขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะหนอนหัวดำมะพร้าว ซึ่งเคยระบาดรุนแรงและสร้างความเสียหายต่อมะพร้าวจำนวนมาก

ผลใบ 4

ฉบับที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2567

คุณณลินา ไชยสิงห์ นักกีฏวิทยาชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานวิจัยการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช กลุ่มกีฏและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร เล่าว่า หนอนหัวดำมะพร้าว เป็นแมลงศัตรูมะพร้าวต่างถิ่นที่ระบาดเข้ามาในประเทศไทย พบการระบาดครั้งแรกเมื่อปี 2550 ที่สวนมะพร้าวของเกษตรกรในนิคมสร้างตนเอง และสวนมะพร้าวของเกษตรกร ตำบลอ่าวลึก อำเภอมือเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และต่อมาระบาดแพร่กระจายไปในหลายจังหวัดและระบาดรุนแรงที่สุดในปี 2560 ซึ่งเป็นปัญหา

ที่สร้างความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรสวนมะพร้าวไปทั่ว

คุณณลินา ไชยสิงห์ นักกีฏวิทยาชำนาญการพิเศษ

ความสำคัญและลักษณะการเข้าทำลาย

หนอนหัวดำมะพร้าว ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน ขนาดลำตัววัดจากหัวถึงปลายท้องยาว 1-1.2 เซนติเมตร ปีกสีเทาอ่อน มีจุดสีเทาเข้มที่ปลายปีก ลำตัวแบน ชอบเกาะนิ่ง แนบตัวติดพื้นผิวที่เกาะ เวลากลางวันจะเกาะนิ่งหลบอยู่ใต้ใบมะพร้าว หรือในที่ร่ม ขยายพันธุ์แบบอาศัยเพศ

ผีเสื้อหนอนหัวดำมะพร้าว

ดักแด้หนอนหัวดำมะพร้าว

“หนอนหัวดำมะพร้าวระยะตัวหนอนเท่านั้นที่จะเข้าทำลายใบมะพร้าว โดยจะแทะกินผิวใบบริเวณใต้ทางใบ จากนั้นจึงถักใย แล้วจะนำมูลที่ถ่ายออกมาผสมกับเส้นใยที่สร้างขึ้นนำมาสร้างเป็นอุโมงค์ทางเดินยาวตามทางใบย่อย และหนอนจะอาศัยอยู่ภายในอุโมงค์ที่สร้างขึ้น”

คุณณลินา อธิบายว่า โดยทั่วไปแล้วหนอนหัวดำชอบทำลายใบแก่ของมะพร้าว หากการทำลายรุนแรงจะพบว่าหนอนหัวดำมะพร้าวจะทำลายก้านทางใบ จนและผลมะพร้าว ใบมะพร้าวที่ถูกทำลายจะมีลักษณะแห้งเป็นสีน้ำตาล ใบย่อยแต่ละใบอาจถูกยึดเรียงกันเป็นแพ หากถูกทำลายรุนแรงอาจทำให้ต้นมะพร้าวตายได้ ผีเสื้อหนอนหัวดำมะพร้าวเพศเมียสามารถวางไข่ได้ 49 - 490 ฟอง

ด้แด้ว่าวิจัยการป้องกันกำจัดโดยวิธีฉีดสารเข้าลำต้น

กลุ่มกีฏและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช ได้ทำการค้นคว้าวิจัยการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวในระหว่างปี 2553-2556 นำโดยนายสุเทพ สหยา ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานวิจัยการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทดสอบการป้องกันกำจัดหนอนหัวดำด้วยวิธีฉีดสารเข้าลำต้นพบว่าการใช้สารอิมามะกิดิน เบนโซเอท (emamectin benzoate) 1.92% EC อัตรา 30 และ 50 มิลลิตรต่อต้น โดยวิธีฉีดสารเข้าลำต้น มีประสิทธิภาพป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวได้นานประมาณ 90 วัน ในมะพร้าวที่ใช้สำหรับแปรรูปและใช้ในอุตสาหกรรมที่สูงเกิน 12 เมตร ซึ่งจากการตรวจวัดพืชตกค้างในผลผลิตมะพร้าวไม่พบพืชตกค้างในน้ำและเนื้อมะพร้าว จากผลการทดลองทางกรมวิชาการเกษตร จึงแนะนำวิธีการดังกล่าวให้ใช้ในกรณีที่มีมะพร้าวสูงเกิน 12 เมตร เท่านั้น และไม่แนะนำให้ใช้วิธีการดังกล่าวในมะพร้าว น้ำหอมและมะพร้าว น้ำตาลที่ยังไม่ได้ทำการทดลอง

ด้แคว้ฆาสาารที่ฉัดเข้าลำต้แตรอบดลุมมะพร้าวทุทชน็ด

ตั้งนั้นเพือหาแนวทากำจ้ดทอนหัวด้ามะพร้าวด้วยการฉัดสารเข้าลำต้ในมะพร้าวให้ครอบคลุมมะพร้าวทุทชน็ด สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืชได้มอบหมายให้นายพิเชฐ เขาวนั้วฒนวงศ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านศัตรูพืช และนายพฤทธิชาติ ปุญญวัฒน์ นักกีฏวิทยาชำนาญการพิเศษ ดำเนินโครงการค้นคว้าภายใต้การสนับสนุนจากเงินรายได้การดำเนินงานวิจัยด้านการเกษตรของกรมวิชาการเกษตรสำหรับทดสอบอัตราการใช้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ แต่ไม่มีพิษตกค้างในผลผลิตในมะพร้าวทุทชน็ด ได้แก่มะพร้าวน้ำหอม มะพร้าวน้ำตาล และมะพร้าวที่ใช้สำหรับแปรรูปและใช้ในอุตสาหกรรม เพือการป้องกันกำจัดอย่างยั่งยืน รวมทั้งการศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงประชากรและศึกษาชนิดศัตรูธรรมชาติของทอนหัวด้ามะพร้าว

“คุณนลินาซึ่งเป็นหนึ่งในคณะได้ทำการศึกษาทดลองระหว่างเดือนกรกฎาคม 2560 – กันยายน 2562 เป็นเวลาถึง 3 ปี ในแปลงเกษตรกรที่จังหวัดราชบุรี ลพบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สุพรรณบุรี และสุราษฎร์ธานี โดยการฉีดสารอะบาเม็กติน (abamectin) 1.8% EC และสารอิมามะกิดิน เบนโซเอท (emamectin benzoate) 1.92% EC. ที่อัตราต่าง ๆ เข้าลำต้มะพร้าว ผลการทดลองพบว่า การฉีดสารอะบาเม็กติน (abamectin) 1.8% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อต้น และสารอิมามะกิดิน เบนโซเอท (emamectin benzoate) 1.92% EC อัตรา 5 มิลลิลิตรต่อต้น มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดทอนหัวด้ามะพร้าวในมะพร้าวที่มีความสูงน้อยกว่า 12 เมตร และฉีดสารอะบาเม็กติน (abamectin) 1.8% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อต้น และสารอิมามะกิดิน เบนโซเอท (emamectin benzoate) 1.92% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อต้นในมะพร้าวที่มีความสูงมากกว่า 12 เมตร ได้ 90 วันเช่นกัน โดยไม่พบสารทั้ง 2 ชนิดตกค้างในผลผลิตและไม่พบอาการเป็นพิษของสารที่มีต่อพืช”

พบจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๕ แอแหวัดดำ มะพร้าวระบาด

คุณนลินา กล่าวว่า จากข้อมูลการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวของกรมส่งเสริมการเกษตรระบุว่า พื้นที่ปลูกมะพร้าวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 3.5 แสนไร่ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตมะพร้าวที่สำคัญของประเทศ มีพื้นที่ปลูกมากเป็นอันดับ 1 คิดเป็น 40% ของพื้นที่ปลูกมะพร้าวทั่วประเทศ

เนื่องจากปีนี้ (2567) ประเทศไทยมีอากาศร้อนต่อเนื่องเป็นเวลายาวนาน และมีอุณหภูมิสูงมากกว่าทุกปีที่ผ่านมา อาจทำให้การระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งปัจจุบันจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีพื้นที่การระบาด 3.5 หมื่นไร่

การฉีดสารเข้าต้นมะพร้าว

การทำลายทางใบมะพร้าวของหนอนหัวดำมะพร้าว

การอุดดินน้ำมันหลังการฉีดสาร

ดังนั้น ผลงานค้นคว้าวิจัยการใช้สารด้วยวิธีฉีดสารเข้าลำต้น ซึ่งกลุ่มกีฏวิทยาและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร ใช้เวลาถึง 3 ปี (2560-2562) ยืนยันได้ว่าสามารถป้องกันและจำกัดการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวทุกชนิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลชาวสวนมะพร้าว สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลการใช้สารฉีดเข้าลำต้นมะพร้าวอย่างมีประสิทธิภาพ และวิธีการฉีดสารเข้าต้นอย่างปลอดภัยได้ที่กลุ่มงานวิจัยการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช กลุ่มกีฏและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร โทรศัพท์ 0 2579 5583 ต่อ 157

ฉีกซอง

อังคณา สุวรรณภู

ผลช่องอานม้า

การค้าประเพณี?

ช่วงก่อนสงกรานต์ที่ผ่านมา เป็นช่วงเวลาที่มีโอกาสได้เดินทางกลับบ้านเกิดเพื่อทำงาน ซึ่งเกิดขึ้นไม่บ่อยครั้งนัก เนื่องจากสถานที่ทำงานอันเป็นหลักแหล่งตั้งอยู่ในเขตกลางบางเขน จังหวะและโอกาสในการออกเดินทางสำรวจสภาพที่แท้จริงของการทำงานเกิดขึ้นได้ประปรายเป็นไปตามเหตุปัจจัย ด้วยเนื้อแท้ของการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับภารกิจของด่านตรวจพืชซึ่งกระจายตัวอยู่ตามช่องทางการค้าระหว่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ จึงมีทั้งความเป็นสากลขั้นสูง จนกระทั่งถึงช่องทางการค้าแบบบ้าน ๆ ที่ภาษาประชาชนชาวด่านมักใช้คำว่า “ด่านประเพณี”

“ฉีกซอง” ฉบับนี้ ขอนำท่านผู้อ่านออกเดินทางไปด้วยกันเพื่อสำรวจหนึ่งจุดพ่อนปรนภายใต้ความรับผิดชอบของด่านตรวจพืชช่องเม็ก สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร “ช่องอานม้า” เป็นไปอย่างไร โปรดติดตาม

ด่านตรวจพืชช่องเม็ก

“ช่องเม็ก” เป็นชื่อช่องทางที่ชาวไทยและชาวลาวเดินทางไปมาหาสู่กันตั้งแต่ในอดีต โดยมีการนำของมาแลกเปลี่ยนซื้อขายกันเล็ก ๆ น้อย ๆ สินค้าส่วนใหญ่จะเป็นพืชผลทางการเกษตรและของป่าเท่านั้น เนื่องจากการค้าขายแดนส่วนใหญ่ในสมัยนั้น การนำเข้า-ส่งออกจะใช้เรือเป็นพาหนะบรรทุกสินค้าล่องมาตามแม่น้ำโขง จากเมืองปากเซ แขวงจำปาสัก เข้ามาทางปากแม่น้ำมูลผ่านอำเภอโขงเจียมมาขึ้นฝั่งที่ด่านศุลกากรพิบูลมังสาหาร อำเภอพิบูลมังสาหาร สินค้าขาเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ลูกเร่วตากแห้งและของป่า สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เกลือ และน้ำปลาบรรจุไห อย่างไรก็ตาม เส้นทางน้ำดังกล่าวมักจะประสบปัญหาในฤดูแล้งที่แม่น้ำมูลตื้นเขินและมีเกาะแก่งกีดขวางทางสัญจร บางครั้งไม่สามารถใช้เส้นทางได้ ต่อมาการนำเข้า-ส่งออกจึงเริ่มเปลี่ยนมาใช้เส้นทางบกผ่านจุดผ่านแดนถาวรช่องเม็ก ซึ่งถือเป็นช่องทางติดต่อระหว่างอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี กับเมืองโพนทอง แขวงจำปาสัก ตั้งแต่ปี 2482 จนกระทั่งปี 2518 ได้มีการปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องเม็ก เนื่องจากเกิดความไม่สงบและการเปลี่ยนแปลงการปกครองในราชอาณาจักรลาว ต่อมาในปี 2531 ได้เปิดเป็นจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน และเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2532 กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องเม็กขึ้นอีกครั้ง ส่วนทางสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้จัดตั้งด่านสากลวังเต่า ณ บ้านวังเต่า เมืองโพนทอง แขวงจำปาสัก ขึ้นมารองรับการค้าในบริเวณดังกล่าวเช่นเดียวกัน จนกระทั่งในปี 2535 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งอำเภอสิรินคร โดยแยกจากอำเภอพิบูลมังสาหาร และอำเภอโขงเจียม และในปี 2563 ทางจังหวัดอุบลราชธานีได้จัดทำโครงการพัฒนาชายแดนช่องเม็ก เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล ในการเป็นประตูการค้าสู่อินโดจีน โดยเริ่มดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงานศุลกากรขึ้นในปี 2547 บนพื้นที่ประมาณ 70 ไร่ ใช้งบประมาณ 180 ล้านบาท ซึ่งการก่อสร้างได้ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือนมกราคม 2555

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดด่านตรวจพืช พ.ศ. 2558 ด่านตรวจพืชช่องเม็ก เป็นด่านตรวจพืชลำดับที่ 20 มีอาณาเขตตามเขตด้าน

ศุลกากรช่องเม็ก และเขตด้านศุลกากรเขมราฐ รวมทั้ง จุดผ่อนปรน ทางอนุมติและด่านพรมแดนของด้าน ศุลกากรช่องเม็ก และเขตด้านศุลกากรเขมราฐ ดังนั้น จึงรับผิดชอบพื้นที่จุดผ่านแดนถาวร 3 แห่ง ได้แก่ (1) **จุดผ่านแดนถาวรช่องเม็ก** ตั้งอยู่ที่พรมแดนช่องเม็ก ตำบลช่องเม็ก อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ห่างจากที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดอุบลราชธานี ประมาณ 45 กิโลเมตร ตรงข้ามด้านสากลวังเต่า เมืองโพนทอง แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นเส้นทางคมนาคมทางบก เปิดทำการ ตั้งแต่เวลา 06.00-20.00 น. ของทุกวัน (2) **จุดผ่านแดนถาวร บ้านปากแซง** ตั้งอยู่ที่อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี ห่างจากด่านตรวจพืชช่องเม็ก ประมาณ 120 กิโลเมตร ตรงข้ามด้านท้องถื่นปากตะพาน บ้านปากตะพาน เมืองละคอนเพ็ง แขวงสาละวัน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การคมนาคมและขนส่งสินค้าใช้ ทางเรือและแพขนานยนต์ เปิดทำการตั้งแต่เวลา 08.00-18.00 น. ของทุกวัน และ (3) **ช่องทางอนุญาต ทำอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี** ตั้งอยู่อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งจะส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ เข้าไปดำเนินการตรวจเมื่อมีการร้องขอจากการทำอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี

ด้านศุลกากรช่องเม็กได้จัดตั้งขึ้นตามกฎกระทรวง การคลังกำหนดท่าหรือที่ สนามบินศุลกากร ทางอนุมติ ด้านพรมแดนและด้านศุลกากร (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2555 ตั้งอยู่บนถนนหมายเลข 217 ตำบลช่องเม็ก อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ตรงข้ามกับด้านสากล วังเต่า เมืองโพนทอง แขวงจำปาสัก ของประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พื้นที่รับผิดชอบ ครอบคลุมจังหวัดอุบลราชธานี (ยกเว้นอำเภอเขมราฐ อำเภอภูพาน อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอตระการพืชผล อำเภอนาตาล อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี) จังหวัดยโสธร และจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งพื้นที่ที่ยกเว้นอยู่ใน ความรับผิดชอบของด้านศุลกากรเขมราฐ

นอกจากนี้ยังรับผิดชอบจุดผ่อนปรนทางการค้ารวม 6 แห่ง โดยเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้าที่มีพื้นที่ชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 5 แห่ง และติดกับกัมพูชา 1 แห่ง ซึ่งจุดผ่อนปรนทางการค้าที่ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย (1) จุดผ่อนปรนบ้านด่านเก่า อำเภอลำปาง จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากด่านตรวจพืชช่องเม็ก ประมาณ 25 กิโลเมตร ตรงข้ามกับด่านประเพณี บ้านใหม่สิ่งสัมพัน เมืองชะนะสมบุน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำการเปิด-ปิดจุดผ่อนปรนในวันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันเสาร์ ระหว่างเวลา 09.00-15.00 น. (2) จุดผ่อนปรนช่องตาอู อำเภอบุณทริก จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากด่านตรวจพืชช่องเม็ก ประมาณ 51 กิโลเมตร ตรงข้ามด่านประเพณี บ้านเหียง เมืองสุขุมา แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กำหนดเปิด-ปิดจุดผ่อนปรน ในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ระหว่างเวลา 08.30-15.30 น. (3) จุดผ่อนปรนบ้านคันท่าเกวียน

อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากด่านตรวจพืชช่องเม็ก ประมาณ 73 กิโลเมตร ตรงข้ามกับด่านประเพณี บ้านคันท่าเกวียน เมืองคงเซโดน แขวงสาละวัน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำการเปิด-ปิดจุดผ่อนปรนในวันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันอาทิตย์ ระหว่างเวลา 08.00-16.00 น. (4) จุดผ่อนปรนบ้านสองคอน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากด่านตรวจพืชช่องเม็ก ประมาณ 109 กิโลเมตร ตรงข้ามด่านประเพณี เมืองละคอนเพ็ง แขวงสาละวัน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กำหนดเปิด-ปิดจุดผ่อนปรนในวันพฤหัสบดี ระหว่างเวลา 09.00-15.00 น. และ (5) จุดผ่อนปรนหน้าอำเภอลำดวน จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากด่านตรวจพืชช่องเม็ก ประมาณ 143 กิโลเมตร ตรงข้ามด่านห้องถ้ำบ้านนาป่าขุม บ้านเมืองสองคอน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กำหนดเปิด-ปิดจุดผ่อนปรน ในวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ ระหว่างเวลา 08.30-15.30 น.

สำหรับจุดผ่อนปรน ลำดับที่ 6 คือ จุดผ่อนปรนช่องอานม้า อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากด่านตรวจพืชช่องเม็ก ประมาณ 140 กิโลเมตร ตรงข้ามบ้านสะเตียลกวาง อำเภोजอมกระสาน จังหวัดพระวิหาร กัมพูชา กำหนดเปิด-ปิดจุดผ่อนปรน ในวันอังคาร และวันพฤหัสบดี ระหว่างเวลา 09.00-15.00 น. ซึ่งเป็นจุดผ่อนปรนในความรับผิดชอบของด่านตรวจพืชช่องเม็กที่มีพรมแดนติดกับกัมพูชาเพียงแห่งเดียว จึงนับว่าเป็นด่านตรวจพืชที่เป็นด่านพรมแดน ด้านเดียวของไทยที่มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งสองประเทศ

ถึงแม้ว่า พื้นที่ความรับผิดชอบของด่านตรวจพืช
ช่องเม็กจะครอบคลุมพรมแดนของทั้งสองประเทศ แต่
อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดของจำนวนข้าราชการที่ประจำ
ปฏิบัติงานและปริมาณการนำเข้า-ส่งออก ทำให้ปัจจุบัน
ด่านตรวจพืชช่องเม็กมีอัตรากำลังทั้งสิ้น 10 อัตรา โดย
เป็นข้าราชการจำนวน 5 อัตรา พนักงานราชการ 4 อัตรา
และพนักงานจ้างเหมา 1 อัตรา ทั้งหมดนี้ จะต้องเดินทางไป-มาระหว่างสถานที่ตั้งของด่านที่บริเวณพรมแดน
ช่องเม็ก ไปยังจุดผ่อนปรนและจุดผ่านแดนถาวรในความ
รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการควบคุม กำกับ ดูแลการนำเข้า
นำผ่าน ส่งออกสินค้าพืชและปัจจัยการผลิตทางการเกษตร
ตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ นับว่าเป็นภารกิจ
ที่ทุ้มเทและเสียสละในท่ามกลางความขาดแคลนต่าง ๆ

ช่องอานม้า-ช่องทาง เขาพระวิหาร

จากที่กล่าวมาข้างต้น จุดผ่อนปรนช่องอานม้า
ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านน้ำเย็น หมู่ที่ 6 ตำบลโชนง อำเภอน้ำเย็น
จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากด่านตรวจพืชช่องเม็ก
ประมาณ 140 กิโลเมตร เปิดทำการเฉพาะวันอังคาร
และวันพฤหัสบดี ระหว่างเวลา 09.00-15.00 น. โดยฝั่ง
กัมพูชาคือ ช่องอานแซะ บ้านสะเตียลกวาง อำเภอจอม-
กระสาน จังหวัดพระวิหาร ซึ่งช่องอานม้ายังกล่าวเป็นส่วน
หนึ่งของอุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร อุทยานแห่งนี้
ครอบคลุมพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
และอำเภอน้ำขุ่น อำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี มี
เนื้อที่รวมประมาณ 85,389 ไร่ หรือราว 137 ตาราง-
กิโลเมตร อาณาเขตด้านใต้ติดต่อกับกัมพูชา มีถนนและ
บันไดทางขึ้นสู่ปราสาทเขาพระวิหารบริเวณผามออีแดง
ในตำบลเสาชงชัย อำเภอกันทรลักษ์ เดิมเป็นพื้นที่ป่า-
สงวนแห่งชาติป่าเขาพระวิหาร และป่าฝั่งลำโดมใหญ่
เป็นพื้นที่กองทัพภาคที่ 2 และกองอำนวยการรักษาความ
มั่นคงภายในภาค 2 ค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา
ได้ทำความตกลงกับกรมป่าไม้ กำหนดพื้นที่ป่าไม้ชายแดน
ให้เป็นพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ ห้ามเข้าไปและอาศัยอยู่โดย
เด็ดขาด เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวยังคงความอุดมสมบูรณ์
ไปด้วยป่าไม้และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร มีสัตว์ป่านานา-
ชนิดอาศัยอยู่มาก มีทัศนียภาพที่สวยงาม ตลอดจน
โบราณสถานที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และได้
ขอให้กรมป่าไม้กำหนดและประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ
โดยได้รับการประกาศจัดตั้งในปี 2541 เป็นอุทยาน
แห่งชาติลำดับที่ 19 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
และเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 83 ของประเทศไทย
ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

ความน่าสนใจของอุทยานแห่งชาติเขาพระวิหารคือ แหล่งอารยธรรมที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และมีทัศนียภาพที่สวยงาม โดยมีจุดชมทิวทัศน์หลายจุด เช่น ผามออีแดง หน้าผาช่องโผย บริเวณป่าและสวนหินรอบสระตราว ถ้ำฤๅษี แหล่งตัดหิน สลอปู่ ภาพสลักนูนต่ำใต้ผามออีแดง น้ำตกผาช่องโผย ภูเขียงหม้อ ปราสาทโดนตวล และที่สำคัญคือ ปราสาทเขาพระวิหาร อันเป็นโบราณสถานที่เป็นกรณีพิพาทระหว่างไทยกับกัมพูชาเมื่อปี 2505 และในที่สุดศาลยุติธรรมระหว่างประเทศหรือศาลโลกได้ตัดสินให้ตัวปราสาทอยู่ในอธิปไตยของกัมพูชา แต่ถนนและบันไดทางขึ้นสู่ปราสาทเขาพระวิหารอยู่ทางฝั่งไทย ซึ่งพื้นที่ทางขึ้นบริเวณผามออีแดงที่จังหวัดศรีสะเกษเป็นทางขึ้นที่สะดวกที่สุด ในยุคแรกสร้างยังไม่มีเขตแดนอธิปไตยของประเทศใด หากผู้สร้างปราสาทเขาพระวิหารกลับมาอยู่ในยุคปัจจุบัน อาจจะจูนงกับเหตุการณ์ที่เป็นอยู่ไม่น้อย

พื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหารเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของเทือกเขาพนมดงรัก ลาดเอียงไปทางทิศเหนือ กั้นพรมแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง และเนินเขาที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 200-500 เมตร เป็นแหล่งต้นน้ำของลำห้วยลำธารต่าง ๆ เช่น ห้วยตามาเรีย ห้วยตानी ห้วยตาเจ็ด ห้วยตุง ห้วยตะแอก และห้วยบอน สภาพป่าประกอบด้วย **ป่าเบญจพรรณ** พันธุ์ไม้จะคละปะปนกันมาก เช่น ประดู่ มะค่าโมง แดง ชิงชัน ตะแบก มะเกลือ จั้วป่า พืชพื้นล่างมีหญ้าและไผ่ชนิดต่าง ๆ **ป่าเต็งรัง** มีต้นไม้ขนาดเล็กและขนาดกลางขึ้นอยู่กระจัดกระจาย พืชชั้นล่างมีหญ้าชนิดต่าง ๆ ขึ้นอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะหญ้าแพ้ว พันธุ์ไม้ที่พบ ได้แก่ เต็ง รัง พยอม เกล้ง ตะคร้อ **ป่าดิบแล้ง** พบบริเวณที่ราบเรียบหรือหุบเขา พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ ตะเคียน พะยูง สมพง กระเบาหลัก กัดลิ้น ข่อยหนาม ยาง กระบก พืชพื้นล่างมีหวาย และพืชในตระกูลขิงข่า เนื่องจากสภาพป่าของป่าเขาพระวิหารและป่าฝั่งซ้ายลำโดมใหญ่ บนเทือกเขาพนมดงรักยังมีความอุดมสมบูรณ์ จึงมีสัตว์ป่านานาชนิดอาศัยอยู่ทั่วไป เช่น หมูป่า ลิงแสม พังพอนธรรมดา กระต่ายป่า หนูท้องขาว กระรอกหลากสี กระแตเหนือ ค้างคาวยอดกล้วยผีเสื้อ นกนางแอ่นลาย นกเขนน้อยปีกแถบขาว นกปรอดทอง นกแซงแซวหางบ่วงใหญ่ นกกินแมลง ออกเหลือง นกปีกลายสก๊อต จิ้งจกดินลายจุด ตุ๊กแกเขานินทราย กิ้งก่าบินปีกสีส้ม จิ้งเหลนภูเขาเขมร ตะกวด งูดิน งูเหลือม งูแม่เตงาว งูหัวกะโหลก กบหนอง เขียดจะนา กบหลังขีด กบนา ปาดบ้าน อึ่งข้างดำ และกบอ่อง ในบริเวณพื้นที่แหล่งน้ำมีปลาหลากชนิดอาศัยอยู่ เช่น ปลากระสูบจุด ปลาตะเพียนทอง ปลานวลจันทร์เทศ ปลาช่อน ปลาหมอเทศ และปลาดุกด้าน

การค้าประเพณี

จากสภาพของพื้นที่โดยรอบของช่องอานม้า ในส่วนของไทย จัดเป็นอุทยานแห่งชาติจึงไม่อนุญาตให้มีการใช้ประโยชน์อื่น ในขณะที่พื้นที่ในส่วนของกัมพูชามีบ้านเรือนประชาชนเข้ามาปลูกสร้าง ชิดพรมแดนและพื้นที่ข้อพิพาท การเดินทางเข้าไปยังช่องอานม้าในฝั่งของไทยนับว่าสะดวกพอสมควร ทางเข้าจะแยกออกก่อนถึงอำเภอน้ำยี่นราว 3 กิโลเมตร จากทางแยกเข้าไปถึงช่องอานม้าระยะประมาณ 10 กิโลเมตร ระหว่างสองข้างทางเป็นป่าเบญจพรรณ หากไปช่วงฤดูฝนน่าจะเขียวชอุ่มกว่าในช่วงที่ผู้เขียนเดินทางเป็นอย่างมาก ด้วยพื้นที่ช่องอานม้าเป็นพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงมีโอกาสได้พูดคุยกับเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติเขาพระวิหารที่ประจำปฏิบัติงาน จุดดังกล่าว รวมถึงได้มีโอกาสพูดคุยกับฝ่ายความมั่นคงอันประกอบด้วยกองกำลังของทหารพรานและกองกำลังของกองทัพภาค 2

จากการเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้า การเดินทางผ่านเข้าออกของประชาชนในพื้นที่ทั้งสองประเทศจึงเป็นไปอย่างผ่อนปรนตามไปด้วย ในฝั่งของประเทศไทยมีการตั้งแผงค้าชั่วคราวให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาทำการค้าระหว่างกัน ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภค-บริโภค โดยเฉพาะหากเป็นชาวกัมพูชา สินค้าที่เข้ามาจับจ่ายใช้สอยที่เห็นชัดเจนคือผลิตภัณฑ์จากนม โดยเฉพาะนมเปรี้ยว นม UHT ต่าง ๆ และน้ำดื่ม ส่วนสินค้าที่ขายดีอีกอย่างในประเภทผลไม้คือมะพร้าวอ่อน โดยจากการสอบถามพ่อค้ามะพร้าวชาวไทยได้ความว่าน้ำมะพร้าวจัดว่าเป็นยาสำหรับชาวกัมพูชา มักจะใช้ในพิธีกรรมต่าง ๆ หรือหากใครไม่สบายมะพร้าวอ่อนจะถูกจัดเป็นของเยี่ยมขັນดี วันที่เดินทางไปจึงพบการขนมะพร้าวอ่อนส่งออกเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่มะพร้าวที่ส่งออก พ่อค้าชาวไทยจะเป็นผู้รวบรวมมาจากพื้นที่โดยรอบ โดยจะมีคู่ค้าของตนเองในฝั่งกัมพูชาชัดเจน สำหรับสินค้าอื่น หากเป็นผลไม้จะเป็นผลไม้เมืองหนาวที่นำเข้ามาจากจีนเป็นส่วนใหญ่ และมีอาหารทะเลขายอยู่บ้าง นอกจากนั้นเป็นกลุ่มของเครื่องปรุงรสต่าง ๆ

รูปแบบการขนส่ง หากเป็นสินค้าจากฝั่งไทย จะบรรทุกมาในรถกระบะสำหรับสินค้าผักผลไม้ หากเป็นน้ำดื่มจะเป็นรถบรรทุกพ่วงขนาดใหญ่ หรือถ้าเป็นสินค้าประเภทนมจะบรรทุกมาในรถห้องเย็นขึ้นกับประเภทของผลิตภัณฑ์นมที่ขนส่ง แล้วทำการขนถ่ายกัน โดยต้องนำขึ้นรถเข็นบริเวณก่อนถึงหน้าด่าน จึงจะสามารถเข็นผ่านแดนเข้าไปในเขตกัมพูชาได้ นับเป็นการสร้างอาชีพอีกอาชีพหนึ่งสำหรับชาวกัมพูชา บางรายที่ซื้อสินค้าจำนวนไม่มากจะทำการหอบหิ้วกันไปตามความสามารถของแต่ละราย

ในขณะที่สินค้าที่นำเข้ามาในช่วงที่เดินทางไปนั้น พบการนำเข้ามามะม่วงแก้วขมิ้นเป็นจำนวนมาก จากการสอบถาม ผู้ซื้อฝั่งไทยเล่าให้ฟังว่า ทำอาชีพนี้มาหลายปีแล้ว ปัจจุบันทางฝั่งกัมพูชามีการขยายพื้นที่ปลูกมะม่วงแก้วขมิ้นกันมากขึ้น ในขณะที่ทางฝั่งไทยพ่อค้าแม่ค้าก็เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ส่วนใหญ่จะนำไปส่งที่ตลาดไท หรือตลาดค้าส่งในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี แล้วแต่จะได้รับคำสั่งซื้อวิธีการขนส่งก็เป็นเหมือนกันคือ ฝั่งกัมพูชาจะขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุกมาหน้าด่านแล้วจึงทยอยขนลง และนำขึ้นรถเข็นผ่านด่านเข้ามาในเขตไทย เมื่อทวนสอบข้อมูลการนำเข้ามะม่วงแก้วขมิ้นจากกัมพูชาเฉพาะที่มีการแจ้งนำเข้าผ่าน

ด้านตรวจพืช พบว่า ช่องทางการนำเข้ามะม่วงแก้วขมิ้นที่สำคัญ คือ ด้านตรวจพืชช่องจอม ด้านตรวจพืช อนุรักษ์ประเทศ และด้านตรวจพืชช่องสง่างา ตามลำดับ ปริมาณการนำเข้าเฉลี่ยราว 30,000 ตันต่อปี มูลค่าเฉลี่ยประมาณ 130 ล้านบาท คิดเป็นราคาต่อกิโลกรัม อยู่ที่กิโลกรัมละ 4 บาทกว่า ๆ สำหรับสินค้าอย่างอื่นจะเป็นสินค้าท้องถิ่นตามฤดูกาลของฝั่งกัมพูชา หากเป็นช่วงเวลานี้ สินค้าที่พบจะเป็นกลุ่มของผักหวาน เห็ดกระด้าง ไข่มดแดง เขียดตากแห้ง และจักจั่น เป็นต้น

สำหรับสินค้าสัตว์ป่า เจ้าหน้าที่อุทยานเล่าให้ฟังว่า ฝั่งของกัมพูชาไม่ได้เข้มงวดกับการล่าสัตว์ป่า ดังนั้น หากเข้าไปบริเวณพรหมแดนกัมพูชาที่ทางชาวกัมพูชาสร้างบ้านเรือนไว้สำหรับอยู่อาศัยและทำการค้าขายแดนกับฝั่งไทย จะมีการนำสัตว์ป่ามาวางจำหน่าย ทั้งที่เป็นซากและมีชีวิต แต่จะแนะนำชาวไทยที่เข้าไปจับจ่ายสินค้าในพื้นที่กัมพูชาว่าไม่สามารถนำเข้าซากสัตว์หรือสัตว์มีชีวิตได้ หากประสงค์จะประกอบอาหารก็ขอให้รับประทานให้เสร็จก่อนที่จะกลับเข้ามาในฝั่งไทย ดังนั้น ในฝั่งกัมพูชานอกจากจะมีการจำหน่ายสัตว์ป่าแล้วยังมีบริการประกอบอาหารให้ด้วย พร้อมจุดนั่งชมวิวฝั่งกัมพูชาที่มองลงไปเห็นอาคารขนาดใหญ่ที่เตรียมเปิดเป็นแหล่งคาสิโนในอนาคต หากช่องทางนี้ได้รับการเปิดเป็นจุดผ่านแดนถาวร

การควบคุมการเข้า-ออกของประชาชนทั้งสองฝั่ง ปัจจุบัน ฝ่ายความมั่นคงของไทยใช้วิธีการลงทะเบียนการเข้า-ออก และมีการนำสุนัขดมกลิ่นยาเสพติดมาประจำการด้วย สำหรับเจ้าหน้าที่ด่านกักกันทั้งประมง ปศุสัตว์และพืช ใช้วิธีการหมุนเวียนเจ้าหน้าที่เข้ามาปฏิบัติงานในช่วงเวลาที่เปิดทำการ หากมีความจำเป็นก็ใช้ระบบการฝากงานให้เพื่อนช่วยดูให้ โดยหลักการส่วนใหญ่ในพื้นที่ผ่อนปรนที่เป็นการค้าชายแดน เจ้าหน้าที่ด่านกักกันจะเน้นการให้ความรู้กับผู้ที่มาเข้าว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ต้องควบคุม การปฏิบัติที่ถูกต้องจะต้องดำเนินการอย่างไรเป็นสำคัญ ในระดับนโยบายและระดับท้องถิ่นของทั้งสองประเทศมีความพยายามที่จะผลักดันให้ช่องทางนี้เป็นจุดผ่านแดนถาวร ซึ่งการเดินทางไปยังจุดดังกล่าว ต้องทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจตรงกัน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานสากล การพัฒนาไปสู่จุดผ่านแดนถาวร จะต้องประกอบด้วย CIQ (Custom, Immigation, Quarantine) ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ วิธีการค้าประเพณีจะต้องเปลี่ยนแปลงไป ไม่ใช่เฉพาะอาคารสถานที่ และบุคลากรที่ต้องเปลี่ยนแปลง แต่รวมถึงกฎระเบียบข้อบังคับก็ต้องเคร่งครัดด้วยเช่นกัน

คงต้องมาติดตามกันต่อว่า ช่องทางม้าในอนาคต จะเป็นเช่นไร

(ขอบคุณ : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด้าน
ศุลกากรช่องเม็ก ด้านตรวจพืชช่องเม็ก สำนักควบคุมพืชและวัสดุ
การเกษตร/ภาพ -ข้อมูล)

คำถามนี้ขอ

พบกับใหม่ฉบับหน้า
สวัสดิ์...อีกคน

กองบรรณาธิการจดหมายข่าวพลิบฯ
กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

E-mail ang.moac@gmail.com

เตือนภัย

หนอนกระทู้หอม

(beet armyworm)

ระบาดหนักในมันสำปะหลัง

ลักษณะการทำลาย

พืชอาหาร

นอกจากนี้ยังมีพืชไร่ ไม้ผล ไม้ดอก และวัชพืช

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Spodoptera exigua* (Hübner)
อันดับ Lepidoptera วงศ์ Noctuidae

วงจรชีวิต

ระยะไข่

ประมาณ 2 - 3 วัน
ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นกลุ่ม
ใต้ใบพืช ปกคลุมด้วยขนสีขาว
จำนวนไข่ 20 - 80 ฟองต่อกลุ่มไข่
เพศเมีย 1 ตัวสามารถวางไข่ได้
ประมาณ 200 ฟอง

ระยะหนอน

ประมาณ 14 - 17 วัน
หนอนที่ฟักออกจากไข่ใหม่ ๆ จะอยู่
รวมกันเป็นกลุ่ม กัดกินผิวใบอยู่ 1 - 2 วัน
จึงจะกระจายไปยังใบอื่นหรือต้นใกล้เคียง
ระยะหนอนมี 6 วัย ตลอดการเจริญเติบโต
ใช้เวลา 14 - 17 วัน จึงเข้าดักแด้

ระยะดักแด้

ประมาณ 5 - 7 วัน
เข้าดักแด้ในดิน

ระยะตัวเต็มวัย

ประมาณ 4 - 10 วัน
วงจรชีวิตหนอนกระทู้หอม
เฉลี่ย 30 - 35 วัน หรือ
โดยเฉลี่ยมี 10 - 12 ชั่วอายุขัยต่อปี

คำแนะนำการป้องกันกำจัด

1. ไถพรวนและตากดินก่อนปลูก เพื่อกำจัดระยะดักแด้ที่อยู่ในดิน
2. หมั่นสำรวจแปลง หากพบกลุ่มไข่ หรือตัวหนอนให้เก็บและทำลายทันที
3. ติดกับดักแสงไฟสีม่วง (black light) บริเวณขอบแปลง แปลงละ 1 จุด ล่อตัวเต็มวัยมากำลายเพื่อลดการวางไข่

การใช้สารกำจัดแมลง*

- 1) คลอร์ฟีนาเพอร์ 10% เอสซี อัตรา 40 - 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (กลุ่ม 13)
- 2) อินดอกซาคาร์บ 15% อีซี อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (กลุ่ม 22A)
- 3) อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% อีซี อัตรา 30 - 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 5% ดับเบิลยูจี อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร (กลุ่ม 6)
- 4) คลอแธนทรานิลโพรล 5.17% เอสซี อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (กลุ่ม 28)

* (อ้างอิงข้อมูลจากงานวิจัยการป้องกันกำจัดหนอนกระทู้หอมในพริก ปี 2560)

DOA TOGETHER

Hearing for Changing, Acting for Moving forward

สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

Plant Protection Research and Development office

กรมวิชาการเกษตร เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน

แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 0 2579 5583

15 มิถุนายน 2567

แนะนำให้พ่นสารกำจัดแมลงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ห่างกันทุก 5 วัน ไม่เกิน 3 ครั้ง และหมั่นเวียนสารตามกลไกการออกฤทธิ์ ไม่พ่นซ้ำกลุ่มเดิมในรอบ 30 วัน (1 รอบวงจรชีวิต) เพื่อชะลอความต้านทานต่อสารกำจัดแมลง

ผลิใบ

ก้าวข้ามทศวรรษวิจัยและ
พัฒนาการเกษตร

วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย และผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร
- เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับนักวิจัยกับผู้บริหาร นักวิจัยกับนักวิจัย และนักวิจัยกับผู้สนใจการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นพื้นฐานการวิจัยขั้นสูงต่อไป

ที่ปรึกษา : รพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ กสิชนกชน เหมือนแจ้ง พงศ์ไท ไทโยธิน วิลาวัลย์ ไคร์ครอง
สิรภัทร เข็มทอง
บรรณาธิการ : อุดมพร สุพศุต
กองบรรณาธิการ : อังคนา สุวรรณภู จันทน์กานต์ จามสุภา มธุรส วงษ์ภุสร์ จันระวี จิตรสมาน
ช่างภาพ : กัญญาณัฐ ไพเพ็ง
ช่างศิลป์ : มณฑา แกมเงิน กฤษญา ดาวเรือง
บันทึกข้อมูล : สมจิตต์ ยะละหะ
จัดส่ง : วีลวรรณ ศรีพันธ์
สำนักงาน : กรมวิชาการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ : 0 2561 2825 โทรสาร : 0 2579 4406 E-mail : prdoa55@gmail.com
พิมพ์ที่ : ตรีบีบี คลือทิว โทรศัพท์ : 0 2047 6778